

Slovenci, Jugoslavija in slovenska kultura (II)

Objavljamo še drugi del razprav z zborovanja, ki je pod zgornjim naslovom bilo 2. junija letos v Cankarjevem domu v ozračju precejšnje vznemirjenosti, saj je bil zbor obveščen, da so slovenski organi pregona zaprli Janeza Janšo. Tako je bil zbor slovenskih kulturnih delavcev prva slovenska skupnost, ki se je zavzela za spoštovanje človekovih pravic v primeru J. Janše (za: I. Borštnerja takrat še nismo vedeli, D. Tasiča pa so zaprli pozneje, naslednji dan).

* * *

»Načeloma je suverenost države neomejena, v resnici pa je seveda ta suverenost na zakonodajnem področju vendarle omejena, in sicer z dejstvi, s stvarnostjo in s sistemom kulturnih in civilizacijskih vrednot, ki v pojmovanih ljudi že obstajajo ali se v ljudeh in družbi pojavljajo kot vizije, kot tisto, kar naj bi bilo. Če je kak zakon, tudi kazenski, v nasprotju s sistemom obče sprejetih kulturnih vrednot, potem je nelegitimen...« (Prof. dr. Ljubo Bavcon)

* * *

»Dobrih 13% udeležbe v družbenem proizvodu naj bi bila zgornja družbeno še sprejemljiva mera pri udeležbi družbenih dejavnosti v družbenem proizvodu republike... Kako pa je v svetu s tem? ... v deželah OECD (je) v povprečju to 25,6% v letu 1981... Na vrhu razpredelnice je Belgija, ki za te namene porabi 37,6% družbenega proizvoda, najnižji delež je v Grčiji s 13,4%. Razvite države so v dvajsetih letih delež podvojile...« (Milan Bratec)

* * *

»Nedvomno je nujno v novih ustavah zapisati, da slovenski narod sam odloča o tem, kakšno kulturo hoče in koliko je zanj pripravljen namestiti...« (Sergij Pelhan)

* * *

»Ena temeljnih slovenskih dilem je danes prav v tem, ali še enkrat samo godrnjati in potem pristati na diktat iz Beograda in tako v bistvu žrtvovati lastno prihodnost ter se odpovedati možnosti, da vendarle obdržimo stik z razvitim svetom, ali pa končno zahtevati in tudi vzpostaviti avtonomijo na tem področju...« (Tone Peršak)

* * *

»Ko govorimo o kulturi in njeni utesnjenosti, moramo govoriti o gospodarski krizi in o tistih stotisočih, ki si ne morejo več kupiti knjige za 50.000 din ali obiskati koncerta ali gledališča... Gospodarska neuspešnost naše družbe postaja naravna katastrofa...« (Emil Milan Pintar)

* * *

»Drugo, kar moramo storiti, da skušamo vedno jasno povedati, kdo je kriv za določeno krizno situacijo, ki jo skušajo reševati med drugim tudi z manipulacijami s stereotipi. Posameznika, ki je odgovoren, je treba imenovati in ga ne skrivati za pripadnost določeni skupini ali določenemu narodu... (Matej Rode)

* * *

»Poleg globalnega programa redefinicije socialistične družbe potrebujemo učinkovit mikro program, predvsem zato, ker se je obdobje velikih globalnih reform sedemdesetih let izteklo, dopolnjevanje jih je treba z iniciativami na mikro ravni, ker so globalne reforme dragi in izredno tvegani projekti... (Borut Šuklje)

* * *

»Življenje ni Sveto pismo ne Koran ne Kapital ne partijski kongres ne cerkveni koncil – temveč je neprestana vsakdanja, z argumenti demokratično vodena bitka ne za nedosegljivo rajsko lepo, ampak vsaj za znosno materialno in duhovno bivanje vsakega posameznega človeka in vsakega naroda... (Igor Torkar)

Pravna kultura

Prof. dr.
Ljubo Bavcon

Zahvaljujem se za povabilo na zbor slovenskih kulturnih delavcev, ki ga štejem za priznanje, da sodita tudi pravo in še posebej tudi kazensko pravo v okvir širšega pojma kulture. Govoriti danes na tem zboru o kazenskem pravu je nehvaležno. Po eni strani se bo kdo spraševal, kaj imajo včasih groba policija, po mnenju neposredno prizadetih nepravilna sodišča in kaj imajo zaporu opraviti s kulturo, a vendar upam, da bom pozneje lahko dokazal, da so ta vprašanja tesno povezana z njo. Po drugi strani je v tem trenutku nehvaležno govoriti o kazenskem pravu kot sestavini kulture spričo aretacije Janeza Janše. Žal mi je, da moram imeti glede tega vprašanja nekoliko drugačno mnenje kot velika večina navzočih in da moram nastopiti kot advocatus diaboli. O tej aretaciji je mogoče imeti več hipotez, tudi sam jih imam, toda med njimi je vsekakor tudi tista, ki je vsebovana v uradnem sporočilu Republiškega sekretariata za notranje zadeve. Za zdaj se zdi, da so organi za notranje zadeve SR Slovenije ravnali v skladu z obstoječo kazensko zakonodajo, dokler pa ne bomo imeli kakšnih drugačnih podatkov in informacij, je treba v skladu s pravili za obnašanje v demokratični družbi žal molčati in počakati. Kar lahko v tej zvezi rečem, je samo moje mnenje, da je obstoječa zakonodaja s področja kazenskega postopka, ki zadeva pooblastila policije v predkazenskem postopku, dvomljiva s stališča njene legitimnosti. Moram tudi izraziti upanje, da so organi za notranje zadeve Slovenije temeljito